

Záhada obřího zubu: otázka č. 14

Postup porozumění: vyvozování závěrů

Přehled odpovědí českých žáků (%)					Úspěšnost	CELKEM	DÍVKY	CHLAPCI
otázka č. 14	A	B	C	D	Česká republika	58,7	56,5	61,0
četnost odpovědí	7,4	14,9	13,6	58,7	mezinárodní průměr	51,8	50,1	53,4

Co z následujícího dokázalo, že se Gideon Mantell mýlil v tom, jak *iguanodon* vypadal?

- A další zkamenělé zuby B vědecké kresby
C žijící *iguanodoni* D celé kostry

Co otázka testuje?

Zjišťuje, zda žák:

- najde** v textu místo, kde se píše o změně vědecké představy o vzhledu tvora;
- propojí** více informací z různých částí textu (Mantell si myslel, že zvíře mělo 30 metrů; celé kostry měřily jen 9 metrů);
- vyvodí** správnou odpověď.

Popis:

Žák chápe, že otázka souvisí s informacemi v závěrečné části textu. Hledanou odpověď propojuje se zprávou o pozdějším nálezu koster a s popisem toho, jak kostry vypadaly.

Z chybných odpovědí vybrali čeští žáci nejčastěji možnost B: „vědecké kresby“ a C: „žijící *iguanodoni*.“ Podobně tomu bylo i v mezinárodním průměru. Nejvyšší úspěšnosti dosáhli žáci Finska (73,6 %), Hongkongu (68,2 %), Německa (67,2 %) a Ruska (67,0 %). V mezinárodním průměru odpovídali lépe chlapci než dívky (např. v Polsku uvedlo úplnou odpověď 57,5 % chlapců a 47,9 % dívek, v Irsku 61,6 % chlapců a 52,4 % dívek).

Metodika otázek

Tabulka 6: Metodická doporučení k otázkám úlohy Záhada obřího zubu

Č. otázky	Metodická doporučení pro využití úlohy
1, 3, 6, 11	<p>Aby se žáci naučili najít požadovanou informaci v textu, můžeme např.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Požadovat po žácích, aby zdůvodnili, že jimi vyhledaná informace je skutečně ta, o kterou jsme žádali. ■ Co nejčastěji modelovat žákům, jak postupuje zdatný čtenář, když vyhledává informaci v naučném textu. ■ Učit žáky postupy, které vyhledávání informací usnadňují (např. rychle přelétnout text očima, všimnout si klíčových slov). ■ Při práci s naučným textem klást žákům otázky různého typu (otevřené, uzavřené). ■ Učit žáky rozlišovat mezi otázkami „do textu“ (můžeme na ně najít v textu odpověď) a „za text“ (musíme zapojit vlastní zkušenosti a znalosti). ■ Pracovat s žáky pomocí metody <i>čtení s otázkami</i>, kdy se žáci ve dvojicích střídají v roli tazatele a toho, kdo se snaží na otázku odpovědět.